

## Itineraris a la Canal de Navarrés

El massís del Caroig és un singular paisatge on s'uneixen les dues principals serralades del territori valencià: la ibèrica al nord i la bètica al sud. Els materials calcaris formen una vasta plataforma per damunt dels 400 metres, culminada en els 1.126 del Caroig. La part oriental del massís descendeix fins a una sèrie de valls i depressions (vora els 200-300 metres d'altitud) en què se situen els nuclis de població de la Canal de Navarrés. Per fi, un nou escaló topogràfic connecta amb les terres baixes de la Ribera Alta.

Les terres de la Canal de Navarrés són, doncs, una bona síntesi de la diversitat del món mediterrani. A les fondalades es cultiven cítrics, arbres fruiters, tabac, etc. A les terres altes, solitaris paisatges de serres i moles cobertes de boscos, alguns camps abandonats, el vol majestuós dels ocells rapinyaires. Al nord i al nord-est la impressionant gorja del Xúquer serveix de límit a la comarca. Cap al Xúquer flueixen els rius Cazuma, Fraile, Ludey, Grande, Bolbaite o Mingués, al llarg dels quals es troben alguns dels paratges més interessants.

La diversitat i la qualitat dels paisatges de la Canal de Navarrés els fa mereixedors d'una contemplació pausada que permet gaudir de la natura i de la delicada tasca de remodelació exercida per generacions d'habitants. En suma, tota una invitació a deixar l'automòbil i recórrer aquesta comarca rural amb l'assossegat pas de l'excursionista, a cavall o en bicicleta.

La Canal de Navarrés ofereix magnífiques condicions per a la pràctica de l'excursionisme que han sigut aprofitades pels itineraris abalisats: senders de curt i llarg recorregut; senders locals que recuperen els camins tradicionals i les sendes rurals i són senyalitzats amb pintures i balises per tal de facilitar-ne el seguiment.

Qualsevol persona que tinga una adequada forma física i amb un mínim hàbit de caminar per la muntanya pot recórrer-los. No oblideu que el manteniment d'aquests paratges és responsabilitat de tots. No feu foc i endugueu-vos els residus fins a una població on els pugueu dipositar en un lloc adequat. Respecteu els cultius, les construccions rurals i la vegetació i la fauna naturals.

## Senders senyalitzats

El sender de llarg recorregut GR-7 (senyalitzat amb marques blanques i roges) recorre la part occidental dels termes de Bicorp, Quesa i Enguera per l'elevada part central del massís del Caroig. El sender de curt recorregut PRV-113 (senyalitzat amb marques blanques i grogues) uneix Anna, Chella i el paratge de l'Abrullador. A Enguera s'han traçat alguns senders locals (senyalitzats amb marques blanques i verdes) pròxims al GR-7 i al mateix nucli urbà. A més a més d'aquestes propostes, els paisatges de la Canal de Navarrés ofereixen una àmplia possibilitat d'itineraris que permet fer des de simples passejades fins a llargues excursions.

## Per als amants de la bicicleta

La Canal de Navarrés ofereix interessants possibilitats a l'excursionisme en bicicleta: les carreteres de la zona tenen poc de trànsit i les distàncies entre els pobles no són grans. La relativa proximitat d'algunes estacions de ferrocarril (Xàtiva, l'Alcúdia de Crespins i altres pobles de la Ribera Alta) i de la línia 1 del ferrocarril de via estreta-metro de la Generalitat Valenciana (Villanueva de Castellón) permet accedir-hi

amb la bicicleta i fer itineraris amb principi i final a les estacions. Algunes pistes asfaltades permeten també endinsar-se en el cor del massís del Caroig.

Els qui preferisquen la bicicleta de muntanya disposen d'una àmplia xarxa de pistes en què poden traçar un recorregut propi. El llibre de J. M. Almerich, *El macizo del Caroig* (València, Centre Excursionista de València, 1998) els proporcionarà suggeriments i informació tècnica.

## Publicacions i cartografia

El visitant interessat en l'excursionisme pot consultar el llibre de R. Cebrían: *Montañas Valencianas*, vol. II (València, 1983). A causa del temps transcorregut des que es va publicar, cal tenir en compte que alguns itineraris es poden haver modificat per l'obertura de pistes, per l'ocultació de camins per herbes i matolls o per la degradació dels paisatges a causa d'incendis forestals.

És recomanable la consulta de mapes per a la realització d'activitats esportives i recreatives a l'aire lliure, i també per tal de completar la informació escrita. La Canal de Navarrés està inclosa en els següents fulls del mapa a escala 1/50.000: Llombai 28-29 (746), Navarrés 28-30 (769) i Canals 28-31 (794).

## Dades d'interés

L'accés a la Canal de Navarrés es pot fer des de l'autovia València-Albacete (N-340 i N-430) per les carreteres següents:

- CV-590, que condueix a Enguera.
- CV-560 des d'Alcàntera de Xúquer fins a Navarrés.
- CV-580 des de Dos Aguas; aquesta carretera recorre de nord a sud la Canal de Navarrés i connecta amb la CV-590.

Hi ha línies regulars d'autobús des de València cap a les poblacions de la Canal de Navarrés. La línia ferroviària València-Alacant i València-Albacete-Madrid té estacions a Xàtiva i l'Alcúdia de Crespins, prop de la part meridional de la comarca.



Els trens de rodalia de la línia C-5 i alguns de llarg recorregut tenen parada en aquestes estacions. La línia 1 del ferrocarril de via estreta-metro de la Generalitat Valenciana arriba fins a Villanueva de Castellón, des d'on es pot accedir a la Canal de Navarrés seguint la carretera CV-560.



## Oficines d'informació Turística

Podeu sol·licitar informació als ajuntaments de la comarca i a les oficines d'informació turística de la Xarxa Tourist Info.

Tourist Info Xàtiva  
Albereda Jaume I, 50  
46800 Xàtiva  
Tel.: 962 27 33 46  
Fax: 962 28 22 21  
E-mail: xativa@touristinfo.net





